

דער פֿינפֿטער וועלט ליטוואַק־קאָנגרעס
5^{asis} Pasaulio litvakų kongresas
the 5th World Litvak Congress
הקונגרס הליטווקי העולמי החמישי

דער
2022
ב
ק

PASIMATYMAS | A DATE
su | with

VILNE

PROGRAMA

דער פֿינפֿטער וועלט ליטוואַק־קאָנגרעס
5as Pasaulio litvakų kongresas
the 5th World Litvak Congress
הקונגרס הליטווקי העולמי החמישי

5-OJO PASAULIO LITVAKŲ KONGRESO PROGRAMA

GEGUŽĖS 23 d., Pirmadienis

5-tojo Pasaulio litvakų kongreso atidarymas Konferencija LR Seime

Konstitucijos salė, Gedimino pr. 53, Vilnius

Kongreso globėja – LR Seimo Pirmininkė
VIKTORIJA ČMILYTĖ-NIELSEN

PROGRAMA

■ 9:30 – 10:00

Dalyvių registracija

■ 10:00 – 10:30

Lietuvos žydų (litvakų) parodos

„XXI amžiaus litvakų kultūros metraštis“ atidarymas

Vieta: Konstitucijos salės fojė

Konferencijos pradžia:

■ 10:30 – 10.35

Sveikinimo kalba

Pasaulio Litvakų Kongreso globėja

LR Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen

■ 10.35 – 11.40

Sveikinimo kalba

Katherina Von Shnurbein Europos Komisijos koordinatė
torė kovai su antisemitizmu (nuotoliniu būdu, įrašas)

■ 11:40 – 11:55

„LŽB 30 metų istorija, problemos, iššūkiai“

Faina Kukliansky – Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė

■ 11:55 – 12:00

Mickey Kantor – išeivių iš Vilniaus ir Vilniaus krašto asociacijos Izraelyje pirmininkė

■ 12:00 – 12:05

Arie Ben Grodzensky – Lietuvos žydų išeivių Izraelyje asociacijos pirmininkas

■ 12:10 – 12:20

„Žmogaus teisės, nūdienos antisemitizmas ir jo raiška“

Irwin Cotler – profesorius emeritas, Raulio Valenbergo žmogaus teisių centro Kanadoje vadovas, buvęs Kanados teisingumo ministras bei generalinis prokuroras, ilgametis Kanados parlamento narys (nuotoliniu būdu)

■ 12:20 – 12:35

„Restitucijos ieškinių ir susijusių problemų sprendimo per pastaruosius dvidešimt penkerius metus apžvalga – kas buvo pasiekta ir kas liko nebaigta“

Rabinas Andrew Baker – Amerikos žydų komiteto Tarptautinių reikalų departamento direktorius

■ 12.35 – 12.45

„Vilna – Lietuvos Jeruzalė (YIVO) Istorija“

Dr. Jonathan Brent žydų mokslinių tyrimų instituto YIVO Niujorke direktorius

■ ■ ■ 12.45 – 13.20 PIETŪS ■ ■ ■

■ 13.20 – 13.30

„Litvakai, Izraelis ir istorinė atmintis“

Yossef Levy – nepaprastasis ir įgaliotasis Izraelio valstybės ambasadorius Lietuvai

■ 13.30 – 13.40

„Ateities mokykla: kokia ji?“

Dr. Ruth Reches – Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijos vadovė, psichologijos mokslų daktarė

■ 13.40 – 14.00

„Kas yra Litvakas?“

Dr. Ben-Tsiyon Klibansky – Lietuvos žydijos tyrinėtojas, magistrantūros kurso apie Lietuvos žydų istoriją lektorius Efratos koledže Jeruzalėje

■ 14.00 – 14.15

„Žydai Lietuvoje: dar neatrasta ar jau prarasta bendra istorija?“

Vytautas Bruveris – politikos apžvalgininkas, žurnalistas

■ 14.15 – 14.25

„Neinvazinis Holokausto tyrimas privačiuose žemės sklypuose: praeitis ir ateitis“

Dr. Richard A. Freund – Hartfordo universiteto žydų studijų centro vadovas (nuotoliniu būdu)

■ 14.25 – 14.40

„Shoah atmintis“

Prof. Violeta Davoliūtė – Vilniaus universiteto tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto profesorė

■ 14.40 – 14.55

„Lietuvos žydų kultūros bruožų fiksavimas“

Prof. David Fishman istorikas, dėstytojas, žydų istorijos profesorius Amerikos žydų teologijos seminarijoje (nuotoliniu būdu tiesiogiai)

■ 14.55 – 15.15

„Pasakojimas apie litvakus POLIN – Lenkijos žydų istorijos muziejuje“

Prof. Barbara Kirshenblatt-Gimblett – Lenkijos žydų istorijos muziejaus POLIN direktoriaus patarėja, vyriausioji pagrindinių parodų kuratorė (nuotoliniu būdu tiesiogiai)

■ 15.15 – 15.30

„Šeduvos žydų istorijos muziejus „Dingęs Štetlas“:
istorija, tikslas, eiga“

Milda Jakulytė – vyriausioji „Dingusio štetlo“ muziejaus parodos kuratorė

Konferenciją moderuoja Aurimas Švedas – kultūros istorikas, rašytojas, radijo ir televizijos laidų vedėjas, Lietuvos istorijos instituto direktoriaus pavaduotojas

* Atvykstant į LR Seimą būtina turėti asmens tapatybės kortelę arba pasą

■ 17.00

Bar|Bat micvos ceremonija

Vieta: Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė

Pylimo g. 4. J. Heifetzo salė

Kaip ir kasmet Lietuvos žydų bendruomenė kartu su 7-tą klasių Šolomo Aleichemo ORT gimnazijos mokiniais švenčia Bar|Bat micvos ceremoniją.

Šią dieną švęsime žydišką pilnametystę – žydų kilmės vaikai pirmą kartą dalyvaus apeigose bei skaitys Torą.

Ceremoniją veda progresyviojo judaizmo rabinas Nathan Alfred (Izraelis)

■ 20.00

Koncertas Vilniaus choralinėje TAHARAT HA-KODEŠ sinagogoje, Pylimo g. 39, Vilnius

Dalyvauja garsus žydų liturginės muzikos atlikėjas, kantorius Joseph Malovany (JAV).

Pianistas Doron Burstein (Vokietija).

Būtina išankstinė registracija el. paštu rsvp@lzb.lt

Keturias dienas vyksiančio 5-ojo Pasaulio Litvakų Kongreso programoje numatyti istorinių vietų lankymai bei įvairios kultūrinės veiklos, dedikuotos žydų paveldui Lietuvoje bei litvakų pasiekimams pasaulyje

PASIMATYMAS SU VILNE

Ekskursija pėsčiomis po žydiškąjį Vilnių

Šios ekskursijos metu keliausime po prarastąjį žydų miestą, kalbėsime apie žmones ir jų likimus, kasdienybę ir šventes, pažiūrėsime išlikusius pastatus. Mūsų kelionę po žydiškojo Vilniaus istorines vietas pradėsime Katedros aikštelėje.

- Bandysime atrasti žydų istorijos veikėjus Katedros fasade.
- Išsiaiškinsime, kur buvo pirmosios žydų įsikūrimo vietos LDK ir konkrečiai Vilniuje.
- Prie prezidentūros pakalbėsime apie žydų likimą carinės Rusijos metais.
- Pajudėsime Žydų gatvės link, į žydų kvartalą, kur sužinosime, kodėl žydai įsikūrė būtent čia, kaip ilgai gyvavo bendruomenė ir ką autentiško dar galima rasti šio viduramžių kvartalo mūruose. Žydų parduotuvės, kiemai, bromai ir, be abejo, žmonės Mėsinių, Šiaulių, Žemaitijos ir aplinkinėse gatvelėse.
- Sustosime prie paminklo vienam iš garsiausių žydų išminčių – Vilniaus Gaonui.
- Aplanksime buvusios Vilniaus Didžiosios sinagogos vietą, prisiminsime jos šlovę, apie kurią sklido pasakojimai iki atokiausių Europos kampelių.
- Kelionę pratęsime Vokiečių gatve, aplankysime Judenrato (žydų tarybos) kiemą, prisiminsime geto lyderius ir jų prieštaringai vertinamus sprendimus.
- Eisime iki Vilniaus geto teatro ir sužinosime kodėl jis buvo toks vienintelis visoje okupuotoje Europoje.

■ Sustosime prie geto bibliotekos, paklausysime pasakojimo apie dvasinį ir kultūrinį geto kalinių gyvenimą.

■ Ekskursiją baigsime „Beigelių krautuvėlėje“ kur turėsite galimybę paragauti bene skaniausių Vilniuje tradicinių beigelių bei kitų litvakiškų skanėstų.

■ *Ekskursijos pradžia: 10 val. prie Katedros aikštės laikrodžio*

■ *Ekskursijos pabaiga: ~13 val. "Beigelių krautuvėlėje" Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, Pylimo g. 4*
Būtina išankstinė registracija el. paštu rsvp@lzb.lt

Leo Ray paroda AP GALERIJOJE

■ Kviečiame apsilankyti litvako, Vilniuje gimusio, į Izraelį emigravusio dailininko Leo Ray naujausių tapybos darbų parodoje AP GALERIJOJE, Polocko g. 10 Vilniuje

■ 17.00

SAULO KAGANO gerovės centro atidarymas
Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenėje
(renginys tik su kvietimais)

Memorialinę lentą, skirtą SAUL'UI KAGAN'UI atminti, atidengia adv. Faina Kukliansky, Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė, Arie Bucheister (The Conference on Jewish Material Claims Against Germany), Julia Kagan Baumann, Soul Kagan dukra, Yossef Levy, nepaprastasis ir įgaliotasis Izraelio valstybės ambasadorius Lietuvai.

Koncertuoja žydų dainų ir šokių ansamblis „Fajerlech“
(Vadovė L.Vyšniauskienė)

Vieta: Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, Pylimo g. 4

■ 18.00

Diskusijų klubas #ŽydiškiPašnekesiai

Moderuoja rašytojas, aktorius ir publicistas

Arkadijus Vinokuras

Diskusijos tema „Žydų teatras ir dramaturgija: kodėl nėra žydiškų komedijų Lietuvos šiandienos teatruose?“
Diskusijoje dalyvauja režisieriai, aktoriai, dramaturgai
Vieta: Beigelių krautuvėlė, Pylimo g. 4, Vilnius

■ 19.00

BALKANAKTIS!

Autentiškas Izraelio gatvės maistas, gera muzika bei kosmopolitiška kultūra – tai, kuo kviečiame pasimėgauti antradienio vakarą gastrobare CVI

Vieta: P. Cvirkos aikštė

Muzika: Balkan Beat, Klezmer, Gypsy

BALTIC BALKAN (LT)

Lietuvos sostinė Vilnius istoriškai buvo didelis katilas, kuriame įvairiais amžiais virė baltų, gudų, ukrainiečių, lenkų, rusų, žydų, vokiečių, totorių, karaimų, britų ir romų kultūros įtakos. Kiemuose, kur kadaise gimė klezmer muzikanto sūnus legendinis smuikininkas Jaša Heifecas ir iš rytų veržėsi gaivi pasaulietiška muzika, startavo Baltic Balkan projektas, siekiantis suderinti šiuolaikinius šokių muzikos ritmus su įvairialypiu šio krašto muzikiniu paveldu. Šis muzikinis ir performansų projektas įkvėpimo sėmėsi iš jugoslaviško pankroko, daugybės įdomių grupių pasirodymų, pamatytų Europos festivaliuose, ir kino filmų, kuriuose atskleista tikra Balkanų (o taip pat ir Baltijos) dvasia.

Keturias dienas vyksiančio 5-ojo Pasaulio Litvakų Kongreso programoje numatyti istorinių vietų lankymai bei įvairios kultūrinės veiklos, dedikuotos žydų paveldui Lietuvoje bei litvakų pasiekimams pasaulyje.

EKSKURSIJA Į KAUNĄ

Susitikimo vieta: Katedros aikštės automobilių stovėjimo aikštelė, Vilnius

Išvykimo laikas: 9 val.

EKSKURSIJOS PLANAS:

Po valandos kelionės autobusu pradėsime pasimatymą su Kaunu – 2022 m. Europos kultūros sostine.

■ Pirmoji stotelė – Aleksoto apžvalgos (panoraminė) aikštelė. Čia sužinosime, kodėl žydai šią vietą vadina Mapu kalnu bei susipažinsime su Kauno miesto istorija. Nuo apžvalgos aikštelės matomi 3 pagrindiniai Kauno miesto rajonai, įskaitant Slobodką, buvusį žydų kvartalą.

■ Vyksime į veikiančias Kauno žydų kapines bei aplankysime dviejų žinomiausių Kauno rabinų Yitzhak Elchanan Spektor ir Avraham Dov-Ber Kahana Shapiro kapus.

■ Ekskursijos Kauno miesto senamiestyje tęsinys, aplankant įspūdingiausias vietas, tokias kaip miesto rotušė, Katedra ir daugelis kitų.

■ Sustojimas Vilniaus gatvėje prie Žydų sankryžos – Mapu, L. Zamenhofo gatvių kampo.

■ ~13 val. Pietūs restorane „Kauno bokštas“, Kęstučio g. 86, Kaunas.

■ Popietė pėsčiųjų promenadoje „Laisvės alėja“. Susipažinimas su Lietuvos didvyrio – laisvės kovotojo Romo Kalantos istorija. Išreiškiama pagarba olandų kilmės diplomatui Janui Zvartendeikui (Jan Zwartendijk), kuris Antrojo pasaulinio karo metais išgelbėjo tūkstančius žydų.

■ Sustojimas prie garsios Izraelio poetės Lea Goldberg namų.

■ Iš Kauno centro kelionė tęsiama iki Slobodkos – senojo žydų rajono, kuris Antrojo pasaulinio karo metais buvo paverstas Kauno getu. Trumpas sustojimas prie geto vartų aikštelės, pasivaikščiojimas geto gatvėmis. Susipažinimas su Slobodkos Ješivos istorija.

■ ~16 val. autobusas išvyksta iš Kauno į Žiežmarius. Šiame buvusiam nedideliame Štetle bus lankoma neseniai restauruota medinė Žiežmarių sinagoga. Išgirsime įdomią Žiežmarių žydų istoriją, vaišinsimės žolelių arbata su medumi bei šviežiais litvakiškais beigeliais.

Planuojamas grįžimas į Vilnių ~19 val.

Būtina išankstinė registracija el. paštu rsvp@lzb.lt

EKSKURSIJA Į PANEVĖŽĮ

Viena iš pažintinių kryptių – ekskursija po žydiškąjį Panevėžį, Pakruojį bei Šeduvą.

Susitikimo vieta: Katedros aikštės automobilių stovėjimo aikštelė, Vilnius

Išvykimo laikas: 9 val.

EKSKURSIJOS PLANAS:

Po pusantros valandos kelionės autobusu pradėsime pasimatymą su Panevėžiu.

■ Pirmoji stotelė – Panevėžio ješiva, kuri šiandien veikia Bney-Brak, Izraelyje. Čia susipažinsime su rabino Kahnemano istorija ir bei jo paliktu pėdsaku Panevėžio miestui

■ Apsilankysime centrinėje miesto turgaus aikštėje, kadaise nusėtoje žydiškomis parduotuvėlėmis.

■ Aplanckysime prie pastato, kuris prieš karą buvo Sinagoga

■ Vyksime prie atminimo lentos Aleksandriui Ziskindui, Stalino represijų aukai

■ Apsilankysime sovietinio režimo žiauriai sunaikintų žydų aukų kapinėse bei pagerbsime Holokausto aukas prie memorialo „Liūdinti žydų motina“

■ 11 val. susitikimas su Panevėžio miesto meru miesto savivaldybėje

■ 12 val. išvyksime į restauruotą Pakruojo sinagogą.

Ekskursija

■ 13 val. pietūs Pakruojo dvare

■ 15.00 val. lankysime Šeduvos žydiškas vietas bei Šeduvos muziejų, žydų kapines, pagerbsime žuvusius masinių žudynių vietoje.

Planuojamas grįžimas į Vilnių ~19 val.

Būtina išankstinė registracija el. paštu rsvp@lzb.lt

Tapytojo Aleksandro Ganelino (Izraelis) parodos atidarymas

■ 18.00

A. Ganelinas baigė I Maskvos dailės mokyklą, mokėsi Rusijos valstybiniame kinematografijos institute, vėliau išvyko gyventi į Izraelį. Baigęs Bezalelio meno ir dizaino akademiją Jeruzalėje, Jafoje įkūrė meno galeriją „Mannsohn House Gallery“. Tapytojas yra dalyvavęs daugybėje grupinių parodų ne tik Izraelyje, bet ir Lietuvoje, Lenkijoje, Rusijoje, Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje, Juntinėse Amerikos Valstijose, Indijoje. Jo kūriniai yra saugomi privačiose kolekcijose bei muziejuose visame pasaulyje.

Dailininko meilė Lietuvai gimė dar studijų laikais atradus M. K. Čiurlionio kūrybą – nuo tada tapytojas yra aktyvus plenerų, simpoziumų ir parodų, rengiamų Lietuvoje, dalyvis.

Vieta: Jašos Heifetzo salės fojė, Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė, Pylimo g. 4

GEGUŽĖS 26 d., Ketvirtadienis

■ 11.00

**Holokausto aukų pagerbimo ceremonija
Panerių memoriale. Kadišas**

Agrastų g. 15A, Vilnius

■ 13.00

Vilniaus Gaono kapo lankymas. Kadišas

Vilniaus žydų kapinės, Sudervės kelias 28

■ 18.00

**5-tojo Pasaulio Litvakų Kongreso
uždarymo koncertas
„PASIMATYMAS su VILNE“**

Jaunimo teatras, Arklių g. 5, Vilnius

Režisierius Gintaras Varnas

Atlikėjai:

Šv.Kristoforo kamerinis orkestras

Meno vadovas ir vyr.dirigentas

Modestas Barkauskas

Rafailas Karpis (tenoras)

Dalia Dėdinskaitė (smuikas)

Gleb Pyšniak (violončelė)

Darius Mažintas (fortepijonas)

Rūta Lipinaitytė (smuikas)

kantorius Yoni Rose

Renginyje naudojama LRT archyvų medžiaga

** Renginio organizatoriai pasilieka sau teisę esant
būtinybei keisti programą.*

PASIMATYMAS | A DATE
su | with

VILNE

RENGĖJAI

RĖMĖJAI

Geros valios fondas
Good Will Foundation
קרן רצון טוב

PARTNERIAI

Izraelio radijas

Tautinių mažumų
Departamentas
prie LR Vyriausybės

דער פֿינפטער וועלט ליטוואק־קאָנגרעס
5as Pasaulio litvakų kongresas
the 5th World Litvak Congress
הקונגרס הליטווקי העולמי החמישי

